

Oldekerk, 16 mei 2016 (Tweede Pinksterdag)

geachte lezer,

Kortgeleden heeft u (telefonisch) toegezegd om mee te werken aan een enquête. Deze enquête omvat 28 vragen. In dit begeleidende schrijven vertel ik in het kort wat het doel en de vraagstelling is.

Het *doel* is dat ik een klein onderzoek doe onder mensen die ooit in Fryslân geboren zijn en die nu in Niekerk-Oldekerk-Faan wonen (die kortere of langere tijd geleden Fryslân hebben verlaten). Ik probeer uit te zoeken of en hoe hun Friese afkomst een rol speelt in het dagelijks leven (vroeger en nu). Hierbij gaat het om taal, denken, cultuur, geloof, kerk en de verbondenheid met "Fryslân". De *vraagstelling* is dan ook: vinden mensen (vindt u) als 'Fries-om-útens' hun/uw Friese 'wortels' belangrijk? Is dit gebleven? Is het afgenomen? Hoe heeft zich dat ontwikkeld? Welke plaats neemt "Fryslân" in in uw leven (en geloof)? Ik doe dit onderzoek in het kader van een cursus die ik de afgelopen herfst/winter gevolgd heb in Jorwert. Het is de bedoeling dat ik de enquête zodanig uitwerk dat het de basis vormt voor een artikel dat -als het goedgekeurd wordt- later dit jaar verschijnt op de website van Krúspunt.

De enquête is *tweetalig* (dat vond ik wel zo aardig en toepasselijk). Ik ben zeer verheugd dat aan deze enquête 30 mensen uit de doelgroep willen meewerken. Mijn grote dank daarvoor! Ik hoop dat u plezier (en ook een beetje inspanning) beleeft aan het invullen van deze enquête.

met vriendelijke groet, Wybe Feenstra (tel. 502510; w.feenstra71@online.nl)

Oldekerk, 16 maaie 2016 (Twadde Pinksterdei)

achte lêzer,

Koartlyn hawwe jo (tillefoanysk) tasein om mei te wurkjen oan in enkête. Dizze enkête bestiet út 28 fragen (sjoch bylage). Yn dit begeliedende skriuwen set ik eefkes koart útein wat it doel en de fraachstelling is.

It *doel* is dat ik in lyts ûndersyk dwaan wol ûnder minsken dy't yn Fryslân berne binne (miskien wol hikke en tein yn Fryslân) en dy't no in koartere of langere tiid yn Niekerk-Oldekerk-Faan wenje. Ik besykje út te finen oft en hoe't harren Fryske komôf froeger en no in rol spilet yn harren deistige libben (taal, tinken, kultuer, leauwen, tsjerke, de bining mei Fryslân). De *fraachstelling* is dan ek: fine minsken (fine jo) as Fries-om-utens harren/jo Fryske 'woartels' wichtich? Is it bleaun? Is it ôfnaam? Hoe hat him dit ûntjûn? Hokker plak nimt "Fryslân" yn yn jo libben (en leauwen)?

Ik doch dit ûndersyk yn it kader fan in kursus dy't ik ôfrune hjerst/winter folge haw yn Jorwert. As ik de enkête útwurke haw, dan moat ik noch in artikel skriuwe, dat -as it goed genôch is- letter yn dit jier ferskynt op de webside fan Krúspunt.

Ik haw dizze enkête *twatalich* opset (dat fûn ik sels wol sa aardich en ek tapaslik...). Ik bin hiel bliid dat oan dizze enkête 30 minsken út de doelgroep meiwurkje wolle. Tige tank derfoar! Ik hoopje dat jo de enkête mei nocht en wille (en ek in bytsje ynspanning) ynfolje wolle.

mei freonlike groetnis, Wybe Feenstra (tel. 502510; w.feenstra71@online.nl)

A. ALGEMENE GEGEVENS / ALGEMIENE YNFORMAASJE

1. Naam / namme: .....
(hoeft niet ingevuld te worden; hoeft net perfoarst ynfolle wurde)
2. Bent u een man of een vrouw?
Binne jo in man of in frou? .....
3. Wat is uw leeftijd / hoe âld binne jo? .....
4. Bent u geboren in Fryslân? / Stie jo widze yn Fryslân?
O ja O nee
5. Geboorteplaats / berteplak: .....
6. Hoeveel jaren hebt u in totaal in Fryslân gewoond?
Hoefolle jierren hawwe jo yn totaal yn Fryslân wenne? .....
7. Hoe oud was u toen u Fryslân verliet?
Hoe âld wiene jo doe't jo Fryslân ferlitten hawwe? .....

B. VROEGER (HET OUDERLIJK HUIS) / EARTIIDS (IT ÂLDERLIK HÛS)

8. Werd er vroeger (in uw jeugd) thuis fries gesproken? O ja
Waard der by jim thús eartiids yn 'e hûs frysk praat? O nee
9. Heeft u vroeger op de lagere/basis school Friese les genoten? O ja
Krigen jo froeger op skoalle lês yn it fak 'Frysk'? O nee
10. Als dit zo is, wat heeft u op school geleerd?
As dit yndie it gefal is, wat hawwe jo op skoalle leard?
  - a) lezen / lêze: O ja / O nee
  - b) schrijven / skriuwe O ja / O nee
  - c) Friese geschiedenis en cultuur / Fryske skiednis en kultuer O ja / O nee
  - d) nog iets anders? / noch wat oars? .....
11. Fries en kerk/geloof / Frysk en tsjerke/leauwen
(voor zover van toepassing .... / yn safiere fan tapassing ...)
  - a) Werd vroeger in uw ouderlijk huis 'aan tafel' uit de Friese Bijbel gelezen?
Waard by jim thús (yn it âlderlik hûs) eartiids út de Fryske Bibel lêzen?
O geregeld/ regelmjittich O af en toe / somtiden O nooit / nea
  - b) Werd er vroeger thuis (hardop) gebeden in het Fries? O ja
Waard by jo thús (yn it âlderlik hûs) yn 'e Fryske taal lûdop bidden? O nee
  - c1) Heeft u vroeger (ouderlijk huis) wel eens een Friese kerkdienst meegemaakt?
Hawwe jo froeger (âlderlik hûs) wolris in Fryske tsjerketsjinst meimakke?
O ja O nee
  - c2) Zo 'ja', sprak u dat meer of minder aan dan een kerkdienst in het Nederlands?
As it 'ja' is, spruts it mear of minder oan as in hollânske tsjerketsjinst?

- O meer/mear   O minder   O geen verschil/ makket neat út
12. Hoe kijkt u **nu** terug op uw Friese wortels/context/taal in uw jeugdperiode?
 Hoe wurdearje jo **no** de fryske woartels/omjouwing /taal yn jo jeugdjierrren?
 vind ik heel belangrijk / tige by tige
 wel goed (gematigd positief) / bêst genôch
 neutraal / makket my net folle út
 ‘negatief’ / jo komme der net fier mei.....
 (eventueel andere omschrijving / romte foar in eigen beskriuwing)

.....

C. MOMENTEEL / NO-TIIDS

- 13a (voor zover u met 2 personen (of meer) in huis woont) Spreekt u thuis fries?
 (foar safier jo mei 2 minsken (of mear) yn ien hûs wenje) Prate jo thús frysk?
 altijd / altyd;   zo nu en dan / somtiden   nooit / nea
- 13b Spreekt u Fries bij andere ‘gelegenheden’ / op andere plaatsen?
 Prate jo Frysk op ‘oare plakken en ‘tiden’?’
 (graag één of meer rondjes invullen / graach ien of mear ‘runtsjes’ ynfulle)
 als u in Fryslân bent / as jo yn Fryslân binne
 op familiebezoek/met vrienden / famylje- of freonenbesite
 met andere Friezen in Niekerk-Oldekerk-Faan / mei oare Friezen yn NOF
 niet (meer) / net/nea
14. Leest u een Friese krant? / Lêze jo in fryske krante?
 (Leeuwarder Courant; Friesch Dagblad)
 ja   nee
15. Leest u ook Friese boeken? / Lêze jo boeken yn ‘e Fryske taal’?
 ja (2 of meer boeken per jaar / mear as 2 boeken yn ien jier)
 ja (de laatste 5 jaar 1 boek / de lêste 5 jier 1 boek)
 nee
16. Hoort/kijkt u naar ‘Omrop Fryslân’? Harkje / sjogge jo nei ‘Omrop Fryslân’?
 a) televisie / tillevyzje
 vaak / gauris   wel eens / somtiden   nooit / nea
 b) radio
 vaak / gauris   wel eens / somtiden   nooit / nea
17. Denkt u in het Fries? / Tinke jo yn it Frysk?
 ja   wel eens / woltris   nee
 eventueel eigen formulering / mooglik in eigen beskriuwing
 .....
18. Fries en kerk/geloof / Frysk en tsjerke/leauwen
 (voor zover van toepassing / yn safiere fan tapassing)
 a1) Heeft u een Friese Bijbel? / Hawwe jo in Fryske Bibel?   ja   nee
 a2) Zo ja, leest u daar wel eens in? / as it ja is, lêze jo der ek yn?   ja   nee
 b) Bidt u in het Fries (hardop of in uzelf)/ Bidde jo woltris yn ’t Frysk (lûdop of fan binnen)?

geregeld / regelmjittich   af en toe / somtiden   nooit / nea

- c1) Heeft u de laatste 10 à 15 jaar wel eens een Friese kerkdienst meegemaakt/gehoord (inclusief mogelijk een huwelijksdienst of uitvaartdienst)?
Hawwe jo de lêste 10 à 15 jier wolris in Fryske tsjerketsjinst meimakke/heard (ynklusyf in trou- of routsjinst)   ja   nee
- c2) Voor zover u zich een Friese dienst kunt herinneren... / yn safiere jo jo in Fryske tsjerketsjinst heuge kinne....
- sprak de Friese taal u aan? / Spruts de Fryske (memme)taal jo oan?
 ja   nee   Eigen formulering:.....
  - Als het u aansprak, waar zat dat in? Denk aan de klank van de taal? de liederen? Iets anders? / As it jo oanspruts, wêr skûle(t) dat yn?
Eigen formulering: .....

D. VERBONDENHEID / BÂN EN BINING

19. Voelt u zich op dit moment (nog) verbonden met Fryslân, ook al woont u er niet meer? Fiele jo (as in Fries om ústens) dat jo op dit stuit (noch) ferbûn binne mei Fryslân?
 ja   nee
 steeds meer (hieltyd mear)   steeds minder (hieltyd minder)
20. In de onderstaande vragen versta ik onder “**Fryslân**” niet alleen het land/de provincie, maar ook andere “terreinen” (zie hieronder)
Yn de fragen dy’t no folgje bedoel ik met “**Fryslân**” net allinich it lân/de provinsje, mar ek op it mêd fan taal, famyljebân, tsjerke, kultuer, ensafuorthinne.

VOELT U ZICH VERBONDEN MET “FRYSLÂN” VANWEGE....

FIELE JO IN BÂN/BINING MEI “FRYSLÂN” OP GRÛN FAN / OP IT MÊD FAN.....

- a) (de invloed van) uw **jeugd**jaren / (de ynfloed fan) jo **bernejierren**?
 ik voel mij zeer verbonden / ik fiel my tige ferbûn
 ik voel mij redelijk verbonden / ik fiel my ridlik ferbûn
 ik voel mij een beetje verbonden / ik fiel my in bytsje ferbûn
 ik voel geen verbondenheid / dat fiel ik net mear
- b) vanwege de band/het contact met (**Friese**) **familieleden en/of vrienden**
op grûn fan / op it mêd fan (**Fryske**) **famylje en/of freonen**
 zeer (tige)   redelijk (ridlik)   een beetje (bytsje)   geen (gjin)
- c) vanwege de **Friese taal**
op grûn fan / op it mêd fan de **Fryske taal**
 zeer (tige)   redelijk (ridlik)   een beetje (in bytsje)   geen (gjin)
- d) vanwege **de Friese ‘cultuur’** (toneel/film/Friese boeken, etc.)
op it mêd fan **de Fryske kultuer** (toaniel/film/Fryske boeken, ensaf.)
 zeer (tige)   redelijk (ridlik)   een beetje (in bytsje)   geen (gjin)
- e) op het terrein van **kerk/geloof** (geloofsopvoeding, Fryske Bibel, Fryske tsjinsten)
op it mêd fan **tsjerke/leauwen** (de oerdracht fan it leauwen, Fryske Bibel, Fryske tsjerketsjinsten)

O zeer (tige) O redelijk (ridlik) O een beetje (in bytsje) O geen (gjin)

f) vanwege typische **Friese sporten** (kaatsen, fierljeppen, Elfstedentocht, etc)
op it mêd fan typyske **Fryske sporten** (keatse, fierljeppen, Âlvestêdetocht, ensaf)
O zeer (tige) O redelijk (ridlik) O een beetje (in bytsje) O geen (gjin)

g) vanwege het **Friese land(schap)** / op it mêd fan it **Fryske lân(skip)**
O zeer (tige) O redelijk (ridlik) O een beetje (in bytsje) O geen (gjin)

h) vanwege het **Friese Volkslied** / as ik it Fryske folkliet hear/sjong
O zeer (tige) O redelijk (ridlik) O een beetje (in bytsje) O geen (gjin)

i) vanwege de **Friese zangcultuur** (Friese liederen / zangers / muziekgroepen)
op it mêd fan **'e Fryske sjongkultuer** (Fryske lieten, tink bygelyks oan
Piter Wilkens, Griet Wiersma, Gurbe Douwstra, de Kast)
O zeer (tige) O redelijk (ridlik) O een beetje (in bytsje) O geen (gjin)

21. Kijkend naar de bovengenoemde terreinen (zie a) t/m i) bij vraag 20)....wat (ver)bindt u dan op dit moment het meest aan "Fryslân"?

(graag aangeven in volgorde van 'binding', waarbij voor u nr. 1 het belangrijkste is en nr. 9 het minst belangrijk)

As jo sjogge nei de boppesteande mêden ("terreinen") (sjoch a) t/m i) by fraach 20).... wat (fer)bynt jo op dit stuit dan it meast oan "Fryslân"?

(graach oanjaan yn foalchoarder fan 'bining' (1 is dan it meast wichtich foar jo en 9 it minst wichtich)

1..... 2..... 3..... 4..... 5..... 6..... 7..... 8..... 9.....

22. Zijn er voor u nog andere dan de bij vraag 20 genoemde terreinen waarop u zich verbonden voelt met "Fryslân" / uw Friese wortels / identiteit?

Binne der foar jo noch oare "terreinen" (as dy't by fraach 20 neamd binne), dêr't jo bining fiele mei "Fryslân" fanút jo Fryske woartels / identiteit?

.....

23. Stel dat u in Fryslân was blijven wonen.... zou u zich dan *meer* verbonden voelen met "Fryslân" dan nu? / Gean der no ris fanút dat jo yn Fryslân wenje bleaun wiene...., soenen jo jo dan *mear* mei "Fryslân" ferbûn fiele as no?

O ja, meer / ja, mear O evenveel / likefolle O weet ik niet / wit ik net

24. Stel dat u binnenkort zou verhuizen naar Fryslân...., denkt u dat u zich dan (weer) meer verbonden zult voelen met "Fryslân"? / Gean der no ris fanút dat jo ynkoarten ferfarre nei Fryslân...., ferwachtsje jo dat jo jo dan (wer) mear ferbûn fiele mei "Fryslân"?

O ja, meer / ja mear O evenveel / likefolle O weet ik niet / wit ik net

25. Stel dat u niet in Niekerk/Oldekerk/Faan zou wonen, maar in Canada of Australië...., hoe belangrijk zou dan voor u "Fryslân" zijn? Gean der no ris fanút dat jo net in NOF wenje, mar yn Kanada of Australië.... hoe wichtich soe dan foar jo "Fryslân" wêze?

O belangrijker/wichtiger

O minder belangrijk/minder wichtich

O weet ik niet/wit ik net

26. Voelt u zich allereerst / fiele jo josels yn 't foarste plak
- een Fries die buiten de provincie Fryslân woont / in Fries om utens
  - een Groninger ('n Grunneger) / in Grinslânner
  - een/in 'Westerkwartierder'
  - een/in Europeaan / Jeropeaan
  - een wereldburger / in boarger fan 'e wrâld?
- (graag aangeven in volgorde van belangrijkheid, waarbij voor u nr. 1 het belangrijkste is en nr. 5 het minst belangrijk) (graach oanjaan wat foar jo it meast wichtich is en fierders wat minder wichtich is)
- 1..... 2..... 3..... 4..... 5.....

27. Een drietal uitspraken / in trijetal útspraken.....
- "Fryslân" raakt mij nog altijd.....
 "Fryslân" rekket my noch altyd....
 O ja O nee O ben ik mij niet zo bewust / bin ik mij net sa bewust
 = als u 'ja' aankruist, kunt u dan ook aangeven wat u raakt / wat er met u meegaat?
 as jo 'ja' oankruse, kinne jo oanjaan wat it is dat jo rekket / wat mei jo mei-giet ?
 .....
  - Met het Fries (met name de taal) kom je niet zo ver in de wereld....
 Mei (de) Frysk(e) (taal) komme jo net safier yn 'e wrâld.....
 O mee eens / mei iens O oneens / net mei iens O geen mening / gjin miening
 eventuele opmerking.....
  - "Fryslân" ligt achter mij / het is voor mij een afgesloten hoofdstuk/periode....
 "Fryslân" leit efter my / dit haadstik/tiidrek is foar my ôfslúten.....
 O mee eens / mei iens O gedeeltelijk mee eens / foar in diel mei iens
 O oneens / net mei iens

28. Nog een "uitsmijter" (voor zover u enigszins een liefhebber van voetbal bent of een eerste keuze kunt maken.....) Ta einbeslút: as jo (in bytsje) in leafhawwer binne fan fuotbal.....hokker fuotbalferiening komt foar jo op it foarste plak....?
- O S.C. Heerenveen O F.C. Groningen

Vraag: bent u eventueel bereid om aan de hand van de door u ingevulde enquête nog een gesprek over de Friese invloed op uw leven / geloven met mij te voeren? O ja O nee

Fraach: binne jo eventueel ré om nei oanlieding fan (en oan 'e hân) fan dizze enkête mei my noch in neipetear te hawwen? Dat giet dan dus oer de ynfloed fan it Frysk(-wêzen) yn jo leven en leauwen. O ja O nee

(NB. Als u 'ja' hebt ingevuld betekent dit nog niet dat ik ook bij iedereen langs kan komen, want de belemmerende factor is de tijd. / Hawwe jo 'ja' ynfolle, dat betsjut net dat ik dan ek in ôfspraak meitsje kin om lâns te kommen; de tiid ûntbrekt my om eltsenien op te sykjen, mar ik wol graach witte oft jo der eventueel oan meiwurkje wolle)

Mijn grote dank voor het invullen van deze enquête!!!!
 Myn tank is grut dat jo dizze enkête ynfolje woenen!!!!

Ruimte voor uw eventuele opmerkingen / Romte foar eventuele opmerkings